

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол Вченою радою ДВНЗ
«Ужгородський національний
університет»
_____ 2023 р.
№ _____

**ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ФІЛОСОФІЯ»**

**Третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю 033 Філософія
галузі знань 03 Гуманітарні науки
кваліфікація: доктор філософії з філософії**

УВЕДЕНО В ДІЮ
Наказ ректора ДВНЗ
«Ужгородський національний
університет»
_____ 2023 р. № ____

АРКУШ-ПОГОДЖЕННЯ
Освітньо-наукової програми
«Філософія»

1. Ректор
_____2023 р.	Володимир СМОЛАНКА
2. Гарант освітньо-наукової програми
_____2023 р.	Василь ЛЕВКУЛИЧ
3. Завідувач аспірантури
_____2023 р.	Наталія ДЕШКО
4. Керівник робочої групи
_____2023 р.	Василь ЛЕВКУЛИЧ
5. Начальник навчальної частини
_____20223 р.	Анатолій ШТИМАК

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма «Філософія» підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 033 «Філософія» розроблена згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556-VII зі змінами, Постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 р. №1341, «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261, а також Стандартом вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, ступінь доктора філософії галузі знань 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 033 Філософія, затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 01.04.2022 р. № 287.

Освітньо-наукова програма розроблена робочою групою у складі:

1. Левкулич Василь Васильович – доктор філософських наук, доцент, завідувач кафедри філософії ДВНЗ «УжНУ», гарант освітньо-наукової програми.
2. Шандор Федір Федорович – доктор філософських наук, професор кафедри соціології і соціальної роботи ДВНЗ «УжНУ».
3. Лукашевич Микола Павлович – доктор філософських наук, професор кафедри соціології і соціальної роботи ДВНЗ «УжНУ».
4. Ходанич Юрій Михайлович – кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії ДВНЗ «УжНУ».
5. Червона Леся Миколаївна – кандидат філософських наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу інтеграції вищої освіти і науки Інституту вищої освіти НАПН України.
6. Чаварга Іван Вікторович – магістр філософії.

І. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

«Філософія»

«Philosophy»

зі спеціальності 033 «Філософія»

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти, а також структурного підрозділу у якому здійснюється навчання	Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет», факультет історії та міжнародних відносин
Ступінь вищої освіти та назва освітньої кваліфікації	Ступінь вищої освіти: доктор філософії Освітня кваліфікація: доктор філософії з філософії
Офіційна назва освітньої програми	«Філософія»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, 40 кредитів ЄКТС Термін навчання: 4 роки.
Цикл/рівень програми	НРК – 8 рівень, EQF-LLL – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл
Передумови	Другий рівень вищої освіти (диплом магістра)
Мова(и) викладання	Українська
Форми навчання	Очна (денна, вечірня), заочна
Термін дії освітньої програми	До наступного перегляду
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/139
2 – Мета освітньої програми	
Мета програми (з врахуванням рівня кваліфікації)	Підготовка докторів філософії (PhD), здатних розв'язувати комплексні проблеми професійної та дослідницько-іноваційної діяльності у галузі знань 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 033 Філософія, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, вміння застосовувати методологію наукової та науково-педагогічної діяльності, а також проводити власне оригінальне наукове дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, успішно комунікувати з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому задля практичного впровадження результатів науково-організаційної діяльності та ефективної науково-педагогічної роботи.
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань / спеціальність програми)	03 Гуманітарні науки. 033 Філософія.
Опис предметної області	<i>Об'єкт діяльності:</i> комплексні проблеми і дослідницькі проекти в галузі філософії, ефективність їх дослідження і розв'язання для поступу філософської науки; методологічні підходи і методи науково-філософських

	<p>досліджень, стратегії міждисциплінарного дослідження.</p> <p><i>Цілі навчання:</i> набуття здатності продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі філософії та гуманітаристики, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та вдосконалення професійної практики.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> комплекс ідей, понять, категорій, теорій, принципів, методів, концепцій, підходів, стратегій філософії як фундаментального способу культурної рефлексії; функціонування і трансформація інтелектуальних практик.</p> <p><i>Методи, методики та технології:</i> методологічні підходи сучасної філософії, сучасні методики викладання філософії, сучасні цифрові технології.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> комунікаційне обладнання, інформаційні засоби, що застосовуються у професійній діяльності.</p>
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова академічна
Основний фокус освітньої програми	<p>Програма сфокусована на проведення наукових досліджень з соціальної філософії та філософії історії. Здобувачі будуть намагатися вирішити сучасні проблеми розвитку суспільства й історичного поступу в руслі висвітлення ціннісних, світоглядних, освітніх аспектів проблематики. Необхідним чином буде акцентуватися на актуальному і перспективному моментах становища української державності й суспільності.</p> <p>Ключові слова: суспільство, цінності, світогляд, держава, ідеологія, історичний розвиток, національний фактор, соціальна справедливість, свобода, толерантність, принцип рівності, духовна рефлексія суспільства.</p>
Особливості програми	<p>Науково-дослідна проблематика з філософії гармонійно поєднана з освітнім компонентом освітньо-наукової програми та дослідженнями учасників робочої групи. Вона містить обов'язкову педагогічну складову, в тому числі асистентську практику. Освітньо-наукова програма передбачає можливість проходження наукового стажування у зарубіжних ЗВО та наукових установах, в т.ч. з якими укладено угоди про академічну мобільність та/або співпрацю у науковій сфері.</p>
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Посади, визначені у розділах Національного класифікатору професій:

Подальше навчання	Вища посадова особа (державних органів влади – 1120, органів державної виконавчої влади – 1120.1, місцевих органів державної влади – 1120.2, академій наук і громадських організацій в соціально-культурній сфері – 1143, національних академій, що діють на засадах самоврядування – 1143.1 та ін.);
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Викладання та навчання здійснюється на засадах академічної свободи учасників освітньо-наукового процесу з дотриманням колегіальної відповідальності, високої академічної культури та академічної доброчесності; інтеграції навчання та науково-дослідницької роботи; академічної мобільності учасників освітньо-наукового процесу; створення рівних можливостей для осіб у здобутті якісної освіти; створення умов для особистісного розвитку й творчої самореалізації людини; студентоцентрованого навчання та компетентнісного підходу; гуманізму, демократизму, патріотизму, пріоритетності загальнолюдських духовних цінностей.</p> <p>Навчання та викладання проводиться у вигляді: лекцій, онлайн-лекцій, практичних занять, аспірантського дослідницького семінару, асистентської практики, самостійного навчання на основі джерел та фахової літератури, консультацій з викладачами і стейкхолдерами, роботи над дисертаційним дослідженням.</p>
Оцінювання	<p>Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання здобувачів за усіма видами аудиторної та позааудиторної освітньої діяльності (поточний, модульний, підсумковий контроль); модульні контрольні роботи, тестування, оцінювання самостійної роботи, виконання практичних та дослідницьких завдань; складання звіту про асистентську практику; поточні заліки, екзамени, оцінка виконання індивідуального плану. Заключна атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії здійснюється відповідно до чинного законодавства на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері філософії, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.</p>

<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК3. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК4. Здатність розробляти проєкти та управляти ними.</p> <p>ЗК5. Здатність розв'язувати комплексні проблеми філософії на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.</p>
<p>Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>СК1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у філософії та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з філософії та суміжних галузей.</p> <p>СК2. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень українською та іноземною мовами, глибоке розуміння іншомовних наукових текстів за напрямом досліджень.</p> <p>СК3. Здатність застосовувати методи філософського і 7 міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій.</p> <p>СК4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.</p> <p>СК5. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень у сфері філософії, оцінювати сучасний стан і тенденції розвитку філософії.</p> <p>СК6. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері філософії, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.</p>
<p>7 – Програмні результати навчання</p>	
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПРН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з філософії і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з філософії, отримання нових знань та здійснення інновацій.</p> <p>ПРН2. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми філософії державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.</p>

	<p>ПРН3. Ефективно застосовувати у фаховій діяльності знання основних положень теоретичної і практичної філософії, історії світової та вітчизняної філософської думки, а також основних напрямів та провідних тенденцій у сучасній світовій філософії.</p> <p>ПРН4. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні літературні дані; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого інтелектуального та соціокультурного контекстів.</p> <p>ПРН5. Планувати і виконувати теоретичні дослідження з філософії та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.</p> <p>ПРН6. Глибоко розуміти загальні принципи та методи філософських наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері філософії та у викладацькій практиці.</p> <p>ПРН7. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.</p> <p>ПРН8. Розробляти та реалізовувати наукові та інноваційні проекти, які дають можливість створити нове цілісне знання та професійну практику і розв'язувати значущі наукові проблеми філософії з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.</p> <p>ПРН9. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері філософії, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.</p> <p>ПРН10. Здійснювати філософську рефлексію проблем глобалізації та регіональної фрагментації простору в контексті полікультурності, толерантності, трансформацій та модерних візій європейських цінностей через призму соціально-філософських проекції транскордонного співробітництва та гуманітарних дискурсів в межах карпатського регіону.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Професорсько-викладацький склад, який забезпечує реалізацію освітньо-наукової програми, відповідає кадровим вимогам Ліцензійних умов

	<p>проведення освітньо-наукової діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Науково-педагогічні працівники мають науковий ступінь і вчене звання та підтверджений рівень наукової й професійної кваліфікації.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Для реалізації освітньо-наукової програми належним чином облаштовано кафедри для науково-педагогічних працівників, наявна достатня кількість навчальних аудиторій для проведення занять та індивідуальних консультацій. Навчальні аудиторії обладнані необхідною комп'ютерною технікою з програмним забезпеченням та відкритим доступом до мережі Інтернет. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура. Здобувачі освітньо-наукової програми мають доступ до всіх ресурсів навчального середовища ДВНЗ «УжНУ».</p> <p>Матеріально-технічне забезпечення освітньо-наукової програми гарантує досягнення визначених освітньо-науковою програмою цілей та програмних результатів.</p>
Інформаційне та навчально-методичного забезпечення	<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітньо-наукової програми відповідає ліцензійним вимогам, має актуальний змістовний контент, базується на сучасних інформаційно-комунікаційних технологіях. Офіційний вебсайт ДВНЗ «УжНУ» (https://www.uzhnu.edu.ua/) містить інформацію про освітньо-наукову програму, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, кадровий потенціал, правила прийому, контакти тощо. Здобувачам освітньо-наукової програми доступні ресурси Наукової бібліотеки ДВНЗ «УжНУ», віртуальний навчальний простір Moodle, методичне забезпечення навчальних дисциплін та корпоративні сервіси університету.</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Кредитна і ступенева мобільність у споріднених (за галуззю знань, спеціальністю) закладах вищої освіти України на основі двосторонніх угод, укладених між ДВНЗ «УжНУ» та ЗВО України.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Кредитна і ступенева мобільність у споріднених (за галуззю знань, спеціальністю) закордонних закладах вищої освіти в рамках програм міжнародного академічного обміну ДВНЗ «УжНУ».</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	<p>Навчання іноземних здобувачів можливе на загальних умовах (передбачає володіння українською мовою).</p>

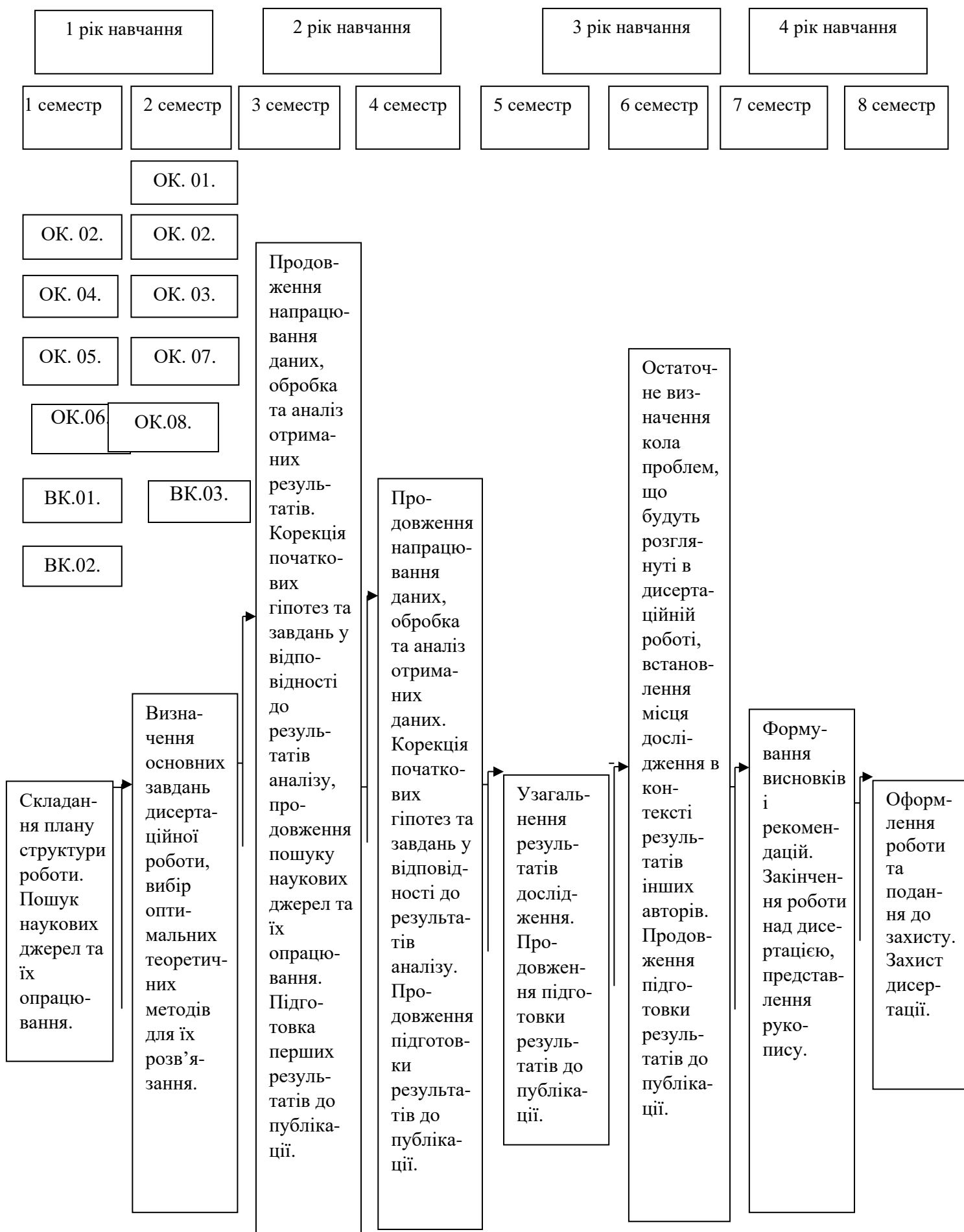
II. ПЕРЕЛІК ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

2.1. ПЕРЕЛІК ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТ ОНП.

Код н/д	Компоненти освітньої програми	К-сть кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОНП			
ОК. 01	Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі	6	Екзамен
ОК. 02	Філософія науки	4	Залік, Екзамен
ОК. 03	Презентація наукових результатів, створення об'єктів інтелектуальної власності та управління науковими проектами	3	Залік
ОК. 04	Інновації в сучасній педагогіці, організація та проведення навчальних занять	3	Залік
ОК. 05	Сучасні інформаційні технології	3	Екзамен
ОК. 06	Теоретичні основи соціальної філософії та прогнозування	4	Залік
ОК. 07	Актуальні проблеми соціальної філософії та філософії історії	4	Екзамен
ОК. 08	Асистентська практика	3	Диф. залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		30 кредитів ЄКТС	
Вибіркові компоненти ОНП			
ВК.01.	<i>(здобувач обирає 1 дисципліну з переліку)</i>	3,5	Залік
ВК.01.01.	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу		
ВК.01.02.	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу		
ВК.01.03.	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу		
ВК.01.04.	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу		
ВК.01.05.	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу		
ВК.01.06.	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу		
ВК.01.07.	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу		
ВК.01.08.	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу		
ВК.02.	<i>(здобувач обирає 1 дисципліну з переліку)</i>	3,5	Екзамен
ВК.02.01.	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу		

ВК.02.02.	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу		
ВК.02.03.	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу		
ВК.02.04.	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу		
ВК. 02.05.	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу		
ВК. 02.06.	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу		
ВК. 02.07.	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу		
ВК. 02.08.	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу		
ВК. 02.09.	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу		
ВК.03.	<i>(здобувач обирає 1 дисципліну з переліку)</i>	3	Залік
ВК.03.01.	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу		
ВК.03.02.	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу		
ВК.03.03.	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу		
Загальний обсяг вибіркових компонент:		10 кредитів	
Загальний обсяг компонент ОНП		40 кредитів	

2.2. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

НАУКОВА СКЛАДОВА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення здобувачем власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертаційної роботи.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформлюється у вигляді індивідуального плану наукової роботи здобувача та є невіддільною частиною його індивідуального навчального плану. Індивідуальний план наукової роботи має бути погоджений з науковим керівником (керівниками). У ньому зазначаються терміни, вимоги та форма запланованих і виконаних здобувачем дій, зарахованих до його проміжної атестації.

Основні наукові результати здобувача повинні бути апробовані на наукових конференціях, семінарах, симпозіумах та опубліковані у фахових наукових виданнях згідно з вимогами, встановленими законодавством України. Науковий компонент освітньо-наукової програми передбачає публічний захист дисертації.

III. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів освітнього рівня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертації.
Вимоги до дисертації на здобуття ступеня доктора філософії	<p>Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, яке пропонує розв'язання комплексної проблеми в сфері філософії або на її межі з іншими спеціальностями і передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.</p> <p>Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації.</p> <p>Дисертація має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти (наукової установи).</p>

**IV. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ**

Обов'язкові компоненти

	ОК. 01.	ОК. 02.	ОК. 03.	ОК. 04.	ОК. 05.	ОК. 06.	ОК. 07.	ОК. 08.
ЗК1		+		+		+	+	+
ЗК2		+				+	+	+
ЗК3	+				+	+	+	+
ЗК4		+	+		+	+	+	+
ЗК5		+		+		+	+	+
СК1		+				+	+	+
СК2	+	+	+		+			+
СК3		+				+	+	+
СК4	+	+	+	+	+		+	+
СК5		+				+	+	+
СК6		+		+		+	+	+

**V. МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ (ПРН)
ВІДПОВІДНИМИ КОМПОНЕНТАМИ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ**

Обов'язкові компоненти

	ОК. 01.	ОК. 02.	ОК. 03.	ОК. 04.	ОК. 05.	ОК. 06.	ОК. 07.	ОК. 08.
ПРН 1		+			+	+	+	+
ПРН 2	+		+	+		+	+	+
ПРН 3		+				+	+	+
ПРН 4		+				+	+	+
ПРН 5	+	+				+	+	+
ПРН 6		+	+		+	+	+	+
ПРН 7		+	+		+	+	+	+
ПРН 8		+	+		+	+	+	+
ПРН 9	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 10		+				+	+	+